

Recenzije.

Weinand: Die Gottesidee der Grundzug der Weltanschauung des hl. Augustinus (Paderborn 1910).

U nepreglednoj literaturi, sadašnjoj i starijoj, o sv. Augustinu spominjati jednu disertaciju iz g. 1910., trebalo bi najprije opravdati. Neka je u to ime dovoljno napomenuti, da ova knjižica daje pregnantnu karakteristiku sv. Augustina kao mislioca, načinom upravo zabavno lakim i uvodno poučnim. Augustin je prikazan kako osluškuje treptajima srca ljudskoga i kako pogled upravlja zvijezdama — tražeći Boga kao jedini problem života, žudnju srca i nagon uma svoga. Istaknuta je osnovica Augustinova naziranja na svijet: teističko vrednovanje ljudskog života. Sva Augustinska filozofija — a nju je on sâm nazvao putom k sreći — ide za jednim ciljem: shvatiti život u sjedinjenju s Bogom. Ta šta je naš život bez Boga? Tek u odgovoru na ovo pitanje postaje Augustin zaista pesimist, kako ga je smatrao Harnack. (I ovdje je dakako očita novoplatonska tendencija.) I tako dalje — u sadržaju knjige.

H. H. Lesaar: Der Heilige Augustinus (Kösel 1930).

Augustin kao mislilac u poredbi sa sv. Tomom imade sasvim individualna obilježja. I ako im je idejni svijet jednako konstruiran, Toma je analitičar i sistematik, kritički i objektivni duh, dočim je Augustin utoliko ženijalan, što je veličajnim zamahom srca i duše stvorio djela, u kojima se umjetnički odrazuje stvaralačka intuicija vlastitoga, po trnovitim putovima ispaćenog i na vječnu svjetlost izvedenog života. Augustin je time i za kulturnu historiju uzvišena pojava, što je u njemu kao čovjeku, dakle recimo psihološki izraženo duhovno transformiranje života — od skepse do ujedinjenja s Kristom. Već je Plotinova filozofija (najjači preobražajni faktor Augustinova umovanja) išla za tim, da stvori religioznog čovjeka do krajnjih konsekvencija u dnevnom životu; a ovako disponiran — tek napustivši novoplatonske fantazije — Augustin je našao put kršćanstva.

»Ljubim Te, Gospodine. To izričem, ne sa tjeskobno sumnjičavom, nego sa jasno određenom sviješću.« »Tebe samo ljubim, samo ću Tebe poslušnuti i jedino sam Tebi spravan služiti. Jer samo si Ti moj Gospod. Tvome ću se zakonu jedino podvrći. Molim Te, naloži i određuj što hoćeš.« A ljubav prema Kristu kako izriče! I ljubav prema svakom bližnjemu! Ne tek citiranjem evanđelja, a dakako još manje himbenim likom pohlepna